

Råd och anvisningar angående tillämpningen af lagen om fosterbarns vård / utg. af K. Medicinalstyrelsen

Stockholm : Medicinalstyrelsen
1903

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

*Hand.
Med. Lag.
(1903)*

RÅD OCH ANVISNINGAR

ANGÅENDE

TILLÄMPNINGEN AF

LAGEN OM FOSTERBARNNS VÅRD

UTGIFNA

AF

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1903

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

RÅD OCH ANVISNINGAR

ANGÅENDE

TILLÄMPNINGEN AF

LAGEN OM FOSTERBARNNS VÅRD

UTGIFNA

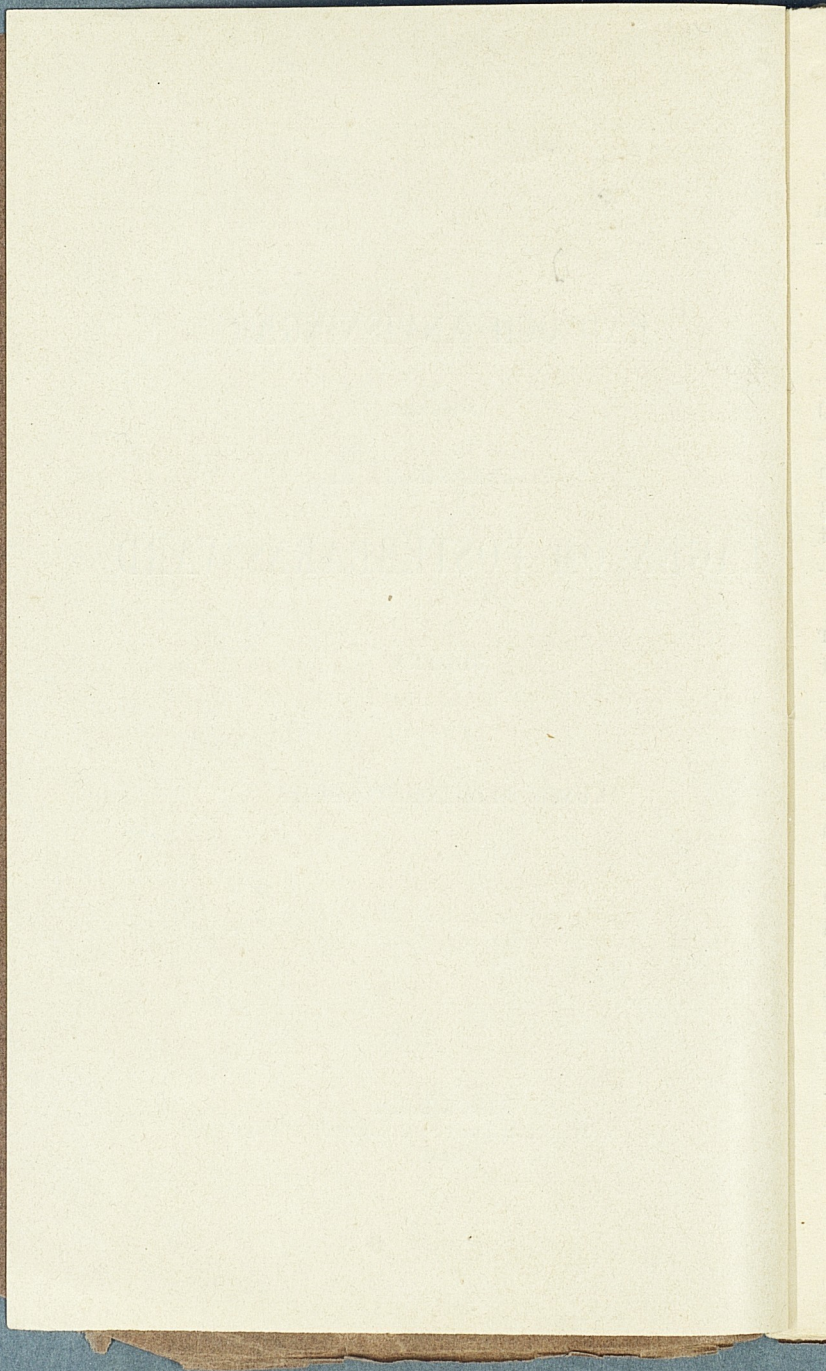
AF

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1903

Lag om fosterbarns vård;

gifven Stockholms slott den 6 juni 1902.

Vi OSCAR, med Guds nåde, Sveriges, Norges, Götas och Vendes Konung, göre veterligt: att Vi, med Riksdagen, funnit godt i nåder förordna som följer:

1 §.

Denna lag afser barn, som mot ersättning fostras hos andra än sina föräldrar, styfföräldrar, far- eller morföräldrar eller laga förmyndare och icke fyllt sju år.

2 §.

Hälsovårdsnämnd eller, där sådan ej finnes, kommunalnämnd skall, hvar inom sitt verksamhetsområde, ägna särskild omsorg åt fosterbarn till skydd för deras hälsa och lif; och åligger nämnden att för detta ändamål dels tillse att icke fosterbarnsvård utöfvas af personer eller på ställen, som äro olämpliga därför, dels ock öfvervaka fosterbarnens behandling.

I afseende å nämndens befattning med fosterbarnsvården och öfverordnad myndighets tillsyn

därå skola, jämte hvad denna lag bestämmer, hälsovårdsstadgan för riket och förordningen om kommunalstyrelse på landet lända till efterrättelse i tillämpliga delar.

3 §.

1. I fall så anses nödigt eller lämpligt, äga, i stad, stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, allmän rådstuga och, på landet, kommunalstämma att åt särskild styrelse, med namn af fosterbarnsnämnd, uppdraga den befattning med fosterbarnsvården, som eljest skulle enligt denna lag utöfvas af hälsovårds- eller kommunalnämnden.

2. Hvad i hälsovårdsstadgan för riket eller förordningen om kommunalstyrelse på landet föreskrifves angående hälsovårds- eller kommunalnämnds sammansättning, val af ledamöter och suppleanter däri, obehörighet att utöfva sådan befattning, tiden, för hvilken den tillsettes, och nämndens arbetsordning, skall gälla äfven för fosterbarnsnämnden; dock att till ledamot i denna nämnd må väljas äfven kvinna och att vald ledamot äger att när som helst afsäga sig uppdraget; och vare fosterbarnsnämnden jämväl i hvad angår dess samt ledamöternas och i 12 § omförmälda biträdens förpliktelser, befogenhet och förhållande till andra myndigheter likställd med hälsovårds- eller kommunalnämnd i dess befattning med fosterbarnsvården.

4 §.

1. Medicinalstyrelsen meddelar nödiga råd och anvisningar i afseende å fosterbarnsvården till ledning ej mindre för hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnderna än äfven för dem, som utöfva fosterbarnsvård.

2. Hälsovårds- eller kommunalnämnd åligger att, i sammanhang med de i 11 och 27 §§ hälsovårdsstadgan för riket föreskrifna berättelser och uppgifter, afgifva redogörelse angående fosterbarnsvården, jämlikt de närmare bestämmelser, Medicinalstyrelsen utfärdar; skolandet fosterbarnsnämnd afgifva sådan redogörelse i den ordning och inom den tid, som i fråga om nyssnämnda berättelser och uppgifter sagdt är.

5 §.

1. Barnafostrare, hvarmed i denna lag förstås den, som mottagit barn för vård och fostran i enskild bostad, samt, då fråga är om barn, som intagits i särskild anstalt, där fosterbarnsvård utöfvas, anstaltens innehafvare eller dess föreståndare, om sådan finnes, åligger att, i stad inom tre och på landet inom fjorton dagar från barnets ankomst, därom hos hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnden göra anmälan, med uppgift om den lägenhet, där barnet vårdas, äfvensom att då eller inom den tid, nämnden förelägger:

a) förete utdrag af födelse- och dopbok rörande barnet;

b) uppgifva dens namn och bostad, som uttingat barnet; samt

c) lämna de uppgifter och intyg, som af nämnden kunna äskas beträffande fosterlegans belopp eller beskaffenhet, tiderna för dess betalning eller de öfriga hufvudsakliga villkor, under hvilka barnet uttingats till fostraren.

2. Vid ombyte af lägenhet inom kommunen göre barnafostraren därom anmälan hos nämnden inom den tid, som för nyss omförmälda anmälan är bestämd.

3. Flyttar fostraren till annan kommun, vare skyldig hos dess nämnd göra anmälan i enlighet med hvad i 1 mom. sagdt är.

6 §.

1. Barnafostrare skall ägna fosterbarn den omsorg och skötsel, som för dess tillfredsställelse vård erfordras. Sjuknar fosterbarn, åligger fostraren att bereda det den särskilda vård, omständigheterna påkalla.

I nu berörda hänseende har hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnden att med ledning af de råd och anvisningar, om hvilka i 4 § 1 mom. stadgas, meddela barnafostrare erforderliga föreskrifter.

2. Barnafostrare får icke undandraga sig nämndens tillsyn öfver fosterbarns vård.

3. Har fosterbarn affidit eller har barnafostraren lämnat detsamma från sig, göre han

därom, i stad inom tre och på landet inom fjorton dagar därefter, anmälan hos nämnden.

7 §.

1. Om vid anmälan, hvarom i 5 § sägs, hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnden med hänsyn till barnafostrarens personliga egenskaper och förhållanden eller beskaffenheten af den lägenhet, där barnet fostras, finner uppenbart, att barnet icke kan hos fostraren erhålla fullt tillfredsställande vård, skall nämnden ofördröjligen förelägga honom att inom tid, som af nämnden bestämmes, lämna barnet från sig till den, som är skyldig att om detsamma taga vård.

Sådan åtgärd bör jämväl af nämnden vidtagas, då barn, som anmälts till vård och fostran i enskild bostad, icke uppnått ett års ålder och fostraren redan till vård och fostran omhänderhafver två sådana barn; dock äger nämnden härvid göra det undantag, hvartill särskild anledning må förekomma.

2. Därest barnafostraren under utöfvande af fosterbarnsvård åsidosätter honom enligt denna lag eller därpå grundad särskild föreskrift tillkommande skyldighet i afseende å barns vård och skötsel, skall nämnden genom lämpliga föreställningar söka åstadkomma rättelse härutinnan eller ock meddela fostraren föreläggande, som i 1 mom. sägs.

3. Afser föreläggandet barn, som uttingats af fattigvårdsstyrelse eller styrelse för anstalt eller förening för barnavård, skall styrelsen genom nämndens försorg ofördröjligen underrättas om föreläggandet och skälen därtill.

8 §.

Befinnes någon, utan behörigen fullgjord anmälan på sätt i 5 § 1 eller 3 mom. sägs, omhänderhafva barn till vård och fostran, må hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnden kunna meddela honom föreläggande, hvarom i 7 § 1 mom. förmäles.

Därvid skall nämnden tillika, därest sådant fall är för handen, som i 7 § 3 mom. sägs, lämna underrättelse, som där föreskrifves.

9 §.

Då föreläggande, hvarom i 7 eller 8 § sagdt är, gifves, äge nämnden, om skäl därtill förekommer, meddela den, som erhåller sådant föreläggande, förbud att vidare mottaga fosterbarn.

10 §.

Där någon, som på grund af 7 eller 8 § erhållit föreläggande att lämna fosterbarn från sig, sådant underlåter, eller någon mot förbud, hvarom i 9 § sägs, mottagit fosterbarn, åligger i stad polisföreståndaren och på landet kronobetjäningen att på framställning af nämnden meddela nödig handräckning för barnets öfver-

lämnande till den, som har att om detsamma taga vård.

11 §.

Den, hvilken försummat att fullgöra anmälningsskyldighet, som honom på grund af 5 § eller 6 § 3 mom. ålegat, vare förfallen till böter från och med fem till och med ett hundra kronor.

Har någon i trots af meddeladt förbud mottagit fosterbarn, vare bot från och med femtio till och med femhundra kronor.

12 §.

1. Om så finnes för kommun eller någon del däraf behöfligt eller lämpligt, äger hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnden förordna särskilda biträden, män eller kvinnor, att å nämndens vägnar, hvar inom sitt af nämnden bestämda område samt efter de föreskrifter, nämnden i öfrigt meddelar, närmast utöfva tillsyn öfver fosterbarnsvården; och må dessa biträden deltaga i nämndens öfverläggningar om dithörande frågor, men ej i besluten.

2. Biträde har att å nämndens vägnar mottaga och till nämnden ofördröjligen befordra de i 5 § nämnda anmälningar, handlingar och uppgifter angående fosterbarn inom bitrådets tjänstgöringsområde.

3. Biträde är, för såvidt dess tjänstgöringsområde angår, berättigadt att, å nämndens vägnar, meddela föreställningar, hvarom i 7 § 2 mom.

förmåles, äfvensom söka handräckning enligt 10 §, ifall icke därmed, utan synnerlig fara för fosterbarns hälsa eller lif, kan anstå, till dess nämnden hinner göra framställning om sådan handräckning.

Åtgärd, som biträde på grund af detta mom. vidtagit, skall hos nämnden skyndsamt och om möjligt vid nästa sammanträde anmälas.

4. Där särskilda biträden icke äro förordnade, skola nämndens ledamöter, inom af nämnden bestämda områden, utöfva den i 1 mom. omförmälda tillsyn samt hafva befogenhet enligt 3 mom. jämte förpliktelse, som i sista punkten af samma mom. sägs.

13 §.

Hos hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnd skall angående fosterbarnsvården i kommunen föras anteckning i särskilda liggare enligt formulär, som af konungen fastställas.

14 §.

Hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnd skall årligen, före januari månads utgång, till pastorsämbetet afgifva förteckning å alla fosterbarn, som vid slutet af det sist förflutna året voro och, när förteckningen upprättas, fortfarande äro inom kommunen uttingade. Sådan förteckning skall, om i kommunen finnes mer än en församling, afgifvas församlingsvis, så att för hvarje församling eller församlings-

del lämnas särskild förteckning, som endast upptager de där uttingade barnen.

Förteckningen skall för hvarje barn innehålla uppgift å:

- a) barnafostraren;
- b) barnets namn och födelsedag;
- c) den lägenhet, där barnet fostras; samt
- d) den som jämlikt 12 § har att, i egenskap af särskildt biträde eller ledamot af nämnden, närmast utöfva tillsyn öfver barnet.

I fråga om kommun å landet skall förteckning af innehåll, som nu är sagdt, af nämnden inom nyss omförmälda tid äfven tillställas vederbörande provinsialläkare eller extra provinsialläkare.

15 §.

1. Åtgärd, som på grund af 12 § vidtagits af hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnds biträde eller ledamot, får öfverklagas hos nämnden

2. Öfver nämndens beslut i fråga, som i denna lag afses, äger den, som anser sin rätt därpå förnärmad eller obehörigen inskränkt, att anföra besvär hos Konungens befallningshafvande inom den tid, som är bestämd för öfverklagande af kommunalstämmas beslut.

3. I Konungens befallningshafvandes beslut må ändring sökas hos konungen inom den tid, som för öfverklagande af förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut är bestämd.

4. Åtgärd eller beslut lände, utan hinder af klagan, till efterrättelse, intill dess annorlunda kan varda förordnad.

16 §.

Polisman eller kronobetjänt, som finner vanvård af fosterbarn äga rum eller att fara därför är för handen, skall anmäla förhållandet hos hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnd eller, där omständigheterna därtill föranleda, inberätta saken till Konungens befallningshafvande. Där Konungens befallningshafvande på grund af anmälan eller eljest finner skäl antaga, att fosterbarn vanvårdas, äger Konungens befallningshafvande förordna vederbörande läkare att göra undersökning på stället. Läkaren skall skyndsamt till Konungens befallningshafvande afgifva berättelse med förslag till de åtgärder, omständigheterna påkalla, hvarjämte läkaren åligger att genom Konungens befallningshafvande till Medicinalstyrelsen insända afskrift af handlingarna.

17 §.

1. Denna lag äger ej tillämpning å barn, som fostras i särskild anstalt för barnavård, ställd under fattigvårdsstyrelsens förvaltning och inseende samt belägen inom det fattigvårdssamhälle, som utsett styrelsen.

2. I fattigvårdssamhälle, hvares fattigvårdsstyrelse utgöres af kommunalnämnden och där

befattningen med fosterbarnsvården icke uppdragits åt fosterbarnsnämnd, äga de i 5 och 7 §§ meddelade föreskrifter rörande anmälan om barns mottagande samt föreläggande för barnafostrare att lämna barn från sig ej tillämpning i afseende å barn, som af fattigvårdsstyrelsen uttingats till fostran inom fattigvårdssamhället; åliggande fattigvårdsstyrelsen tillse, att dessa barn ej hos fostrare uttingas eller för vård kvarblifva under omständigheter, som i 7 § angifvas såsom föranledande till fosterbarns skiljande från fostraren.

3. På Konungen ankommer att, där styrelse för barnavårdsanstalt, hvars ordning konungen fastställt, pröfvas hafva vidtagit fullt betryggande anordningar för barnens vård, medgifva styrelsen befrielse tills vidare under högst tio år från tillämpningen af bestämmelserna i denna lag i afseende å barn, som tillhöra anstalten. Sådant medgifvande må ock, där enahanda anordningar pröfvas vara träffade, af konungen meddelas fattigvårdsstyrelse i afseende å barn, som af styrelsen uttingats till fostran vare sig inom eller utom vederbörande fattigvårdssamhälle.

18 §.

1. I fråga om annan för fosterbarnsvård afsedd anstalt, än som omförmäles i 17 § 1 och 3 mom. må Konungens befallningshafvande, efter att hafva hört förste provinsialläkaren eller

med sådan likställd stadsläkare samt hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnden, på ansökning af anstaltens innehafvare medgifva befrielse från skyldighet att fullgöra de anmälningar och underkastas den tillsyn, som i denna lag afses. Sådan befrielse skall afse bestämd lägenhet; och skall vid befrielsens medgifvande fastställas högsta antalet af de barn, som samtidigt få fostras i lägenheten.

2. Lämnadt medgifvande om befrielse kan när som helst återkallas.

3. Konungens befallningshafvande skall meddela nämnden sitt beslut om befrielses medgifvande eller upphörande.

4. Såsom villkor för nämnda befrielses åtnjutande fordras, att legitimerad läkare utöfvar sorgfällig uppsikt öfver hälsoförhållandena i afseende å de i anstalten intagna fosterbarnen och däröfver tre gånger årligen å tider, som nämnden äger bestämma, afgifver yttranden till nämnden samt att anstaltens innehafvare hvarje år före den 15 januari till nämnden afgifver berättelse, innehållande de för en nöjaktig öfversikt af anstaltens verksamhet under det föregående året i afseende å fosterbarnsvården erforderliga uppgifter, bland annat upplysning om växlingarna i barnantalet.

19 §.

Förseelse, hvarom i 11 § sägs, åtalas, efter anmälan af hälsovårds-, kommunal- eller foster-

barnsnämnd, af allmän åklagare vid polisdomstol, där särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare och, där sådan icke finnes, vid allmän domstol; och gälle, i fråga om klagan öfver domstols eller poliskammares beslut i dessa mål, hvad i allmänhet angående besvär i brottmål är förordnad.

Böter enligt denna lag tillfalla kommunens kassa. Saknas tillgång till deras fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1903 och gäller jämväl beträffande barn, som före nämnda dag mottagits till fostran; dock fordras ej, hvad dessa barn angår, att anmälan enligt 5 § göres eller annan af hithörande stadganden beroende åtgärd vidtages tidigare än den 1 april 1903.

Det alla, som vederbör, etc.

Samma dag, som ofvan angifna lag fastställdes, har Kongl. Maj:t äfven utfärdat följande kungörelse angående fastställande af formulär till liggare enligt 13 § i lagen om fosterbarns vård, nämligen:

Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse
angående fastställande af formu-
lär till liggare enligt 13 § i lagen
om fosterbarns vård;

gifven Stockholms slott den 6 juni 1902.

Vi OSCAR, med Guds nåde, Sveriges, Norges,
Götes och Vendes Konung, gøre veterligt: att
Vi, som denna dag utfärdat lag om fosterbarns
vård, funnit godt fastställa härvid fogade for-
mulär till sådana liggare, som omförmälas i 13
§ af nämnda lag.

Det alla, som vederbör, etc.

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

Formulär till liggare. I.

Fosterbarnsvården

i

enskilda bostäder

inom

..... kommun

af

..... län.

Anteckningar enligt lagen om fosterbarns vård.

Formulär till liggare. II.

Fosterbarnsvården

i

särskilda anstalter

inom

..... kommun

af

..... län.

Anteckningar enligt lagen om fosterbarns vård.

I öfverensstämmelse med denna lags föreskrift får Kungl. Medicinalstyrelsen till ledning och efterrättelse såväl för hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnder som ock för dem, hvilka utöfva fosterbarnsvård, meddela följande:

Råd och anvisningar.

Inledning.

1. Med *fosterbarn* menas i ordets vidsträcktaste bemärkelse sådana barn, som af ett eller annat skäl öfverlämnats åt främmande personer att af dem fostras och vårdas. I de flesta fall lämnas denna vård mot bestämd ersättning, som då antingen utbetalas af *allmänna medel* eller ock utgår från *enskilda personer* och då oftast från föräldrarna eller deras anförvanter. Fler-talet fosterbarn utgöres af sådana barn, som blifvit födda *utom* äktenskapet. Vanligtvis måste nämligen dessa barn förr eller senare lämnas i främmande personers vård, enär mödrarna behöfva vara lediga för att införtjäna sitt och barnens uppehälle med arbete utom hemmet. Mera sällan inträffar, att barn, som blifvit födda *inom* äktenskapet, bortlämnas till utackordering. Detta sker dock i vissa fall, såsom t. ex. då en af föräldrarna eller bägge blifvit af ett eller annat skäl urståndsatta att själfva sörja för

sina barn eller då fattigvårdsmyndigheterna med anledning af barnens vanvård måste skilja dem från föräldrarna o. s. v.

2. Lagen om fosterbarns vård afser dock icke *alla* kategorier af fosterbarn utan endast barn, som *mot ersättning* fostras hos andra än sina föräldrar, styfföräldrar, far- eller morföräldrar eller laga förmyndare och *icke fyllt sju år* (1 §). Enär den nya lagen kommer att beröra synnerligen grannliga förhållanden genom att bekläda offentliga myndigheter med makt att ingripa i samhällsmedlemmarnas frihet att hos sig upptaga fosterbarn samt genom att ställa fosterföräldrarna under dessa myndigheters kontroll och inspektion, har det syntts lagstiftarna lämpligast att icke inbegripa under lagen andra fosterbarn än dem, som *företrädesvis* äro blottställda för fara att, i saknad af föräldravård eller däremot svarande hägn, blifva vanvårdade eller illa behandlade. Fördens skull hafva från lagens bestämmelser undantagits *dels* de barn, som mottagas till vård af annan bevekelsegrund än begär efter ekonomiska förmåner, emedan i dessa fall en offentlig uppsikt torde i regel vara obehöfelig, *dels* barn, som åtnjuta vård hos nära anförvanter m. fl., hvilka på grund af familjeband äro fästade vid sina skyddslingar, *dels* slutligen barn, som öfverskridit sju års ålder och som alltså, sedan de inträdt i skolåldern och börjat sin skolgång, icke äro i lika hög grad som dessförinnan pris-

gifna åt fosterföräldrarnas godtycke eller okunnighet. Genom särskild nådig förordning är slutligeu direktionen för allmänna barnhusinrättningen i Stockholm tills vidare intill utgången af år 1912 befriad från tillämpning af bestämmelserna i förevarande lag i afseende å barn, som tillhöra inrättningen.

3. Undantag är äfvenledes stadgadt för det fall, att barn fostras i särskild anstalt för barnavård, ställd under fattigvårdsstyrelses förvaltning och inseende, *förutsatt att anstalten är belägen inom det fattigvårdssamhälle, som utsett styrelsen* (17 § 1), äfvensom i viss mån beträffande de barn, som af fattigvårdsstyrelse uttingats till fostran i enskild bostad inom *eget* fattigvårdssamhälle (17 § 2). Man har nämligen förutsatt så stort intresse hos landets fattigvårdsstyrelser för de barn, hvilka stå under nämnda styrelser målsmansskap och *direkta tillsyn*, att dessa ej ansetts behöfva göras till föremål för särskild reglementering. Annat måste däremot förhållandet vara, om barn, öfver hvilket fattigvårdsstyrelse utöfvar målsmansrätt, lämnats till vård *i främmande kommun*. Styrelsen kan då icke förutsättas i regel äga den kännedom om förhållandena, som betryggar eller underlättar ett godt val af fosterföräldrar eller barnhem, hvarjämte ekonomiska och andra hinder gemenligen måste möta för styrelsen att öfva erforderligt verksam tillsyn å barnets behandling. I betraktande däraf har icke något undantag beträffande lagens

tillämpning stadgats för barn, som befinnas af fattigvårdsmyndigheterna utackorderade i främmande kommun.

4. För att förenkla skötseln af sådana anstalter, som äro särskildt afsedda för fosterbarnsvård, hafva däremot vissa lättnader ställts i utsikt för dessa anstalter, särskildt i afseende å skyldigheten att fullgöra föreskrifna anmälningar äfvensom beträffande den ständiga tillsyn öfver fosterbarnsvården, som i lagen afses (18 §). I stället föreskrifves en så mycket noggrannare uppsikt öfver hälsoförhållandena i afseende å de i anstalten intagna fosterbarnen genom särskildt anställd legitimerad läkare, som tre gånger årligen är skyldig att häröfver till vederbörande nämnd inlämna redogörelse å tider, som af nämnden bestämmas.

I. Om hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnds skyldigheter med afseende å fosterbarnsvården.

5. Inseendet öfver fosterbarnsvården inom en kommun tillhör hälsovårdsnämnden eller, där sådan ej finnes, kommunalnämnden (2 §); dock kan, i fall så anses nödigt eller lämpligt, detta inseende öfverlämnas åt en särskild styrelse, med namn af fosterbarnsnämnd (3 § 1), hvilken styrelse då utses och arbetar på sätt i hälsovårdsstadgan för riket eller förordningen om kommunalstyrelse på landet föreskrifves angå-

ende hälsovårds- eller kommunalnämnder. Till ledamot af fosterbarnsnämnd kan äfven kvinna väljas (3 § 2).

6. På det att uppsikten öfver fosterbarnen må blifva effektiv, skall hvarje kommun indelas i bestämda områden, inom hvilka ledamöterna i vederbörande nämnd (hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnd) skola, hvar för sig, närmast utöfva tillsyn öfver barnens vård. Finner emellertid nämnd behöfligt eller lämpligt att för detta ändamål anlita andra personers hjälp, äger nämnden rättighet att förordna särskilda biträden, *män eller kvinnor*, att å nämndens vägnar utöfva den föreskrifna tillsynen öfver fosterbarnsvården (12 §).

7. Kommunalmyndigheternas befattning med fosterbarnsvården skall bestå i öfvervakande *dels* att icke sådan vård utöfvas af personer eller på ställen, som äro olämpliga därför, *dels* att barnen väl behandlas, så att de icke lida skada till hälsa eller lif (2 §). Vid denna sin verksamhet har nämnden eller dess biträden att, med ledning af nedan meddelade råd och anvisningar angående barnafostrares skyldigheter med afseende å fosterbarnsvården (punkt 15—22), lämna barnafostrarna erforderliga föreskrifter (6 § 1). I mindre samhällen, eller där fosterbarnsvård eljest förekommer blott i ringa skala, torde dessa föreskrifter kunna lämnas genom muntliga tillsägelser vid besök i barnafostrarnas hem, men annorstädes synes särskild, helst

tryckt instruktion böra utfärdas. Redogörelse angående fosterbarnsvården skall af vederbörande nämnd årligen afgifvas i samband med de i hälsovårdsstadgan föreskrifna kommunalberättelserna öfver allmänna hälsotillståndet (4 § 2) samt affattas i öfverensstämmelse med här nedan angifvet formulär (se Bil.).

8. För att nämnden må kunna fullgöra här åsyftade uppdrag fordras emellertid i främsta rummet, att nämnden har sig bekant, *hvar* fosterbarn mottagits till vård inom kommunen. Lagen föreskrifver därför, att barnafostrare skall inom viss tid, efter det fosterbarn mottagits till vård, göra anmälan där om hos nämnden (5 § 1). Nämnden har därvid att, på grund af sin kannedom om eller efter inhämtande, snarast möjligt, af upplysningar angående barnafostrarens personliga egenskaper och förhållanden samt beskaffenheten af den lägenhet, där barnet fostras, afgöra, huruvida fosterbarnsvården kan under förhandenvarande förhållanden få fortsättas eller icke. Finner nämnden vid denna pröfning, att barnafostraren, på grund af särskilda förhållanden eller egenskaper, antagligen saknar vilja eller förmåga att på tillfredsställande sätt utöfva fosterbarnsvård, eller är bostadslägenheten osund eller i öfrigt olämplig, är nämnden pliktig ombesörja, att barnet, så fort ske kan, återlämnas till den, som är skyldig att om detsamma taga vård (7 § 1). Därvid äger nämnden att, om så

erfordras, anlita polisföreståndares eller kronobetjänings biträde (10 §).

9. Att här angifva de intellektuella, moraliska eller fysiska egenskaper, hvilka erfordras för att en person må kunna anses lämplig att omhänderhafva den i lagen afsedda fosterbarnsvården, torde icke vara möjligt. Mycket får därvid bero på nämndens omdöme och förmåga att rätt pröfva alla på frågan inverkan omständigheter. Att emellertid anförtro vården af barn åt t. ex. person, som i följd af begånget groft brott är i saknad af medborgerligt förtroende eller som är känd att föra ett supigt eller osedligt lif eller som på grund af svår sjukdom, vanförhet, ålderdoms- eller sinnessvaghet saknar krafter eller förstånd att rätt omhänderhafva ett barns vård, torde dock under alla omständigheter kunna betraktas såsom olämpligt.

10. Sanitära beskaffenheten af den lägenhet, hvori barn skola vistas, är uppenbarligen af allra största betydelse för barnens hälsa. Bostadens sundhet måste därför uppställas såsom ett oeftergifligt villkor för att barnafostraren må medgifvas rätt att åtaga sig fosterbarnsvård. Då det i regel torde blifva de kommunala hälsovårdsmyndigheterna, som komma att utöfva tillsynen öfver fosterbarnsvården, synas några detaljerade förhållningsregler i afseende å bedömandet af en lägenhets sanitära beskaffenhet icke erfordras. Medicinalstyrelsen vill

dock i afseende härå hänvisa vederbörande nämnder och biträden till de råd och anvisningar, som i anledning af nådiga hälsovårdsstadgan för riket meddelats af Kongl. Sundhetskollegium den 10 november 1875 och samma år utdelats till samtliga kommuner i riket. De omständigheter, som menligt inverka på en bostads sanitära beskaffenhet, finnas där under § 13 mom. 1 angifna (sid. 75).

11. Då barnafostrare äfven med bästa vilja och förmåga icke kunna framgångsrikt sträcka sina omsorger utöfver ett visst antal barn, men fosterlönen stundom frestar dem att taga för sig allt, som bjudes i den vägen, bör nämnden söka hindra öfverdrift härutinnan. Särskildt är detta af vikt beträffande *späda* barn (d. v. s. barn, som ej fyllt 1 år), hvilkas vård kräfver mera tid och omsorg än vårdarna kunna ägna däråt, om de åtaga sig flera barn på en gång. Anmäles barn, som icke uppnått 1 års ålder, till vård och fostran i enskild bostad och befinnes fostraren redan omhänderhafva två sådana barn, bör nämnden fördenskull, enligt lagens föreskrift, tillse, att det anmälda barnet återlämnas till den, som är skyldig att om det samma taga vård (7 § 1).

12. Samma åtgärd skall af nämnden vidtagas, därest fosterbarn vanvårdas eller barnafostrare i öfrigt åsidosätter sina skyldigheter enligt lagen, synnerligast om gifven föreställning visat sig fruktlös och felet sålunda uppenbarligen

har sin rot i trots, fortsatt oordentlighet, liknöjdhet eller annat likartadt missförhållande (7 § 2). Beträdas någon med att omhänderhafva fosterbarn utan att hafva fullgjort föreskrifven anmälningsskyldighet, har nämnden äfvenledes rättighet ålägga den, som sålunda obehörigen utöfvar fosterbarnsvård, att lämna barnet från sig (8 §), och är den försumlige därjämte förfallen till böter från och med 5 till och med 100 kronor (11 §).

13. Finner nämnden vid den anmälan om till vård och fostran i enskild bostad mottaget fosterbarn, som af barnafostraren skall hos nämnden göras, icke anledning till anmärkning, skall nämnden ofördröjligen låta anteckna barnet i särskild liggare, affattad enligt formulär I i nådiga kungörelsen den 6 Juni 1902 angående fastställande af formulär till liggare enligt 13 § i lagen om fosterbarns vård (se ofvan). Öfver fosterbarnsvården i särskild anstalt skola anteckningar äfvenledes föras, hvarvid liggaren affattas i öfverensstämmelse med formulär II i ofvannämnda kungörelse (se ofvan).

14. Utom den i punkt 7 här ofvan omförmälta redogörelse angående fosterbarnsvården inom kommunen skall nämnden årligen inom fastställd tid till pastorsämbetet afgifva förteckning å alla fosterbarn, som finnas inom kommunen uttingade. På landsbygden skall enahanda förteckning samtidigt tillställas vederbörande provinsialläkare eller extra provinsial-

läkare (14 §). Såväl kyrkorådet, hvori kyrkoherden är ordförande, som ock tjänsteläkarna äro nämligen skyldiga att ägna tillsyn åt utackorderade barns vård, och det är för att prästerskapet och nämnde läkarne må kunna fullgöra denna plikt, som de skola underrättas om de ställen hvarest och de förhållanden hvarunder barn äro för fostran uttingade.

II. Om barnafostrares skyldigheter med afseende å fosterbarnsvården.

15. Med *barnafostrare* förstås såväl den, som mottager i lagen afsedda barn för vård och fostran i enskild bostad, som ock innehafvare eller föreståndare för anstalt, särskildt afsedd för fosterbarnsvård (5 § 1).

16. Sedan barnafostrare mottagit fosterbarn, åligger det honom (henne) att hos vederbörande nämnd *göra anmälan härom*. Denna anmälan skall i stad göras hos hälsovårdsnämnden inom tre dagar och på landet hos kommunalnämnden inom fjorton dagar från barnets ankomst till fostraren. Finnes särskild fosterbarnsnämnd i kommunen, skall anmälan göras hos denna. Vid ofvannämnda anmälan är barnafostraren skyldig icke blott att lämna noggrann uppgift om bostaden, där barnet vårdas, utan äfven att framvisa utdrag af födelse- och dopbok rörande barnet, uppgifva för nämnden dens namn och bo-

stad, som uttingat barnet, samt i öfrigt lämna nämnden upplysningar om de villkor, på hvilka barnet blifvit uttingadt, således uppgift om fosterlegans storlek, om tiderna för legans betalning m. m. sådant, som af nämnden kan äskas (5 § 1). Barnafostrare bör följaktligen, om möjligt, redan innan bindande uppgörelse sker om fosterbarnets mottagande, skaffa sig alla nödiga handlingar och upplysningar om barnet af den, som uttingar detsamma. Detta är så mycket mera af vikt, som barnafostrare, hvilken icke inom rätt tid fullgör här ofvan omförmälta anmälan, kan fräntagas rätten att befatta sig med fosterbarnsvård (8 och 9 §§) samt *gör sig förfallen till böter* från och med 5 till och med 100 kronor (11 §).

17. I vissa fall är dock barnafostrare befriad från den i förra punkten omnämnda anmälnings-skyldigheten, nämligen då kommunalnämnden i socknen till honom uttingat barnet och särskild fattigvårdsstyrelse eller fosterbarnsnämnd icke finnes tillsatt (17 § 2). Anmälningen skulle nämligen i sådant fall komma att ske hos samma nämnd, som själf uttingat barnet, men då nämnden vid sådant förhållande måste antagas redan känna till allt hvad som vid anmälan skall af barnafostraren meddelas, blir alltså hela anmälan här öfverflödig och onödig.

18. Äfven anstalter, afsedda för fosterbarnsvård, kunna på vissa villkor befrias från anmälnings-skyldigheten, därest nämligen Konun-

gens befallningshafvande efter skedd utredning därom särskildt förordnar (18 §).

19. Därest barnafostrare *byter om bostad inom kommunen eller flyttar till annan kommun*, måste anmälan därom göras hos vederbörande nämnder (5 § 2 och 3). Dör ett fosterbarn eller har barnafostrare *lämnat detsamma från sig*, skall likaledes anmälan härom göras (6 § 3). Anmälningarna skola ske inom samma tid, som ofvan i punkt 16 angifvits, och försummandet af anmälan straffas med böter. Alla dessa anmälningar äro nämligen alldeles nödvändiga, för att nämnderna skola kunna göra de anteckningar, som ålagts dem och som erfordras för att kunna hålla uppsikt öfver fosterbarnsvården.

20. Barnafostrare skall ägna fosterbarn den omsorg och skötsel, som erfordras för barnets tillfredsställande vård (6 § 1). Framför allt skall barnafostrare aktgifva på att barnen få sund föda och lämplig beklädnad samt att de icke lida brist på värme, frisk luft eller nödig skötsel. Det hufvudsakliga af hvad barnafostrare härvid skola iakttaga finnes angifvet i nedan stående anvisningar angående barnens skötsel och hälsovård, *hvilka följaktligen böra på lämpligt sätt delgifvas hvarje barnafostrare* för att af honom (henne) genomläsas och följas. Sjuknar fosterbarn, åligger det fostraren att bereda det den särskilda vård, omständigheterna påkalla (6 § 1). Anspråket i sist berörda del innebär, att läkare bör, såvidt möjligt, tillkallas

i svåra sjukdomsfall. *Kvacksalfvare få aldrig anlitas*; sker barnet någon skada genom sådan persons åtgöranden, ådrager sig barnafostrare härigenom ett drygt ansvar.

21. Barnafostrare skall rätta sig efter vederbörande nämnds eller dess biträdes föreställningar i afseende å utöfvandet af fosterbarnsvården (7 § 2 och 12 § 3). Åsidosätter fostraren sina skyldigheter härutinnan, kan nämnden nämligen förbjuda honom (henne) att vidare mottaga fosterbarn (9 §), och skulle någon trots detta förbud mottaga fosterbarn, gör han (hon) sig förfallen till böter från och med 50 till och med 500 kronor (11 §).

22. Till ledning för vederbörande nämnds ledamöter äfvensom för de särskilda biträden, som kunna blifva förordnade att å nämndens vägnar närmast utöfva tillsyn öfver fosterbarnsvården, böra äfven de särskilda anvisningar rörande barnens skötsel och hälsovård tjäna, hvilka här nedan (punkt. 23—34) meddelas till rättensöre för dem, som utöfva fosterbarnsvård.

III. Anvisningar om barnens skötsel och hälsovård.

23. Barnafostrare åligger:

att i föräldrars stad och ställe kärleksfullt vårda det barn, som mottagits till fostran, gifva det sund och tillräcklig föda, passande beklädning och snygg sängplats äfvensom tillse, att den bostad, hvari barnet vistas, hålles lagom varm

(+ 17 till + 19 grader) samt luften i densamma frisk och ren;

att, för den händelse barnet sjuknar, söka läkares hjälp för detsamma samt anskaffa de läkemedel, som af denne kunna föreskrifvas, men däremot icke under några förhållanden anlita kvacksalfvare för någon åkomma hos barnet;

att, därest barnet före utlämnandet till fostran icke blifvit med framgång vaccineradt, låta vid första lägliga tillfälle ympa detsamma med skyddskoppor; samt

att i öfrigt rätta sig efter de föreskrifter, hvilka vederbörande hälsovårds-, kommunal- eller fosterbarnsnämnd muntligen eller skriftligen meddelar.

Beträffande särskildt *vården af späda barn* skall barnafostrare iakttaga följande anvisningar:

24. Barnet bör, om möjligt, erhålla di och icke afvänjas från bröstet, förrän det fått sina framtänder, hvarefter det kan *småningom* vänjas vid annan föda.

25. Fostermoder, som ger di, skall föra ett nyktert lefnadssätt, iakttaga måtta i fråga om mat och dryck, hålla sin kropp och sina kläder rena samt särskildt taga för regel att hvarje gång före och efter digifningen aftvätta bröstvärtorna med ljunt vatten.

26. Barnafostrare får icke *under sömn* behålla spädt barn hos sig i sängen, emedan er-

farenheten lär, att barnen då ofta liggas ihjäl af vårdarinnan; barnet bör dessutom alltid sofva i sin egen bädd.

27. Barn, som antingen nått den ålder och utveckling, att det blifvit afvandt från bröstet, eller som af annan anledning icke får di, skall under hela första lefnadsåret födas hufvudsakligen med *frisk, oskummad och uppkokt komjök*k, blandad med en fjärdedel till en femtedel rent vatten samt litet socker; endast småningom får barnet vänjas vid andra födoämnen, såsom skorpvälling — beredd af väl gräddade, torkade skorpor, vatten och oskummad kokt mjölk samt tillsatt med litet salt och socker — soppa på kött, löst kokta ägg-gulor, äggmjölk m. m. dylikt; fastare föda af kött eller fisk bör barnet icke få, förrän de första oxeltänderna framkommit, och då måste födan vara *väl sönderhackad*, emedan barnet ej kan själfvt på lämpligt sätt söndertugga födan, förrän det fått flera oxeltänder. Maten skall, då den gifves barnet, vara ljum och nyberedd; rester från ett föregående mål må icke ånyo användas till föda åt barnet.

28. Barnet får aldrig matas med tuggor, emedan detta är både osnyggt och ohälsosamt; för barnafostraren kan det äfven medföra risk, därest barnet skulle vara behäftadt med smittosam sjukdom; af samma skäl bör den, som matar barnet, aldrig taga skeden med maten i egen mun, innan den gifves barnet. Användandet af sudd är, såsom skadligt för barnet, alldeles förbjudet.

29. När s. k. sugflaska eller napp användes, måste den skötas med yttersta renlighet; nappen skall mellan måltiderna alltid förvaras i friskt och rent vatten; hvarje gång före användningen af flaskan och nappen måste noga tillses, att inga surnade rester af mjölk kvarsitta i desamma. Efter hvarje mål torkas barnets mun med en ren och mjuk, fuktad linnelapp.

30. Barnet behöfver för sin hälsa och tillväxt fritt kunna röra sina lemmar, hvarför all hård lindning är på det högsta skadlig; kläderna skola alltså vara bekväma, mjuka och rymliga. Knappnålar, af hvilka barnet lätt kan skadas, få aldrig begagnas till klädernas hopfästande. Såvidt möjligt är, böra de närmast kroppen sittande plaggen ömsas, så snart de blifvit våta, och för öfrigt bör noga tillses, att klädes- och sängpersedlar alltid hållas snygga. Våta eller nedsmutsade plagg böra ej upphängas till torkning i samma rum, där barnet vistas.

31. Ett ljumt bad dagligen är för barnet synnerligen hälsosamt, men kan bad ej alltid åstadkommas, bör dock barnet åtminstone väl tvättas med ljumt eller kylslaget vatten och tvålv öfver hela kroppen och särskildt i alla hudveck; de hudlösheter, som kunna förefinnas, beströs, efter varsam torkning, med potatismjöl.

32. Renlighet och frisk luft skola i möjligaste mån vidmakthållas i det rum, där barnet vistas; sommartiden bör fönstret åtminstone midt på dagen hållas öppet; så ofta väderleken

det medgifver, bör barnet dessutom, väl klädt, bäras ut på kortare stunder i friska luften.

33. Om ett barn blir sjukt, plågas det ofta, på samma sätt som den fullvuxne, af törst och får leda för mat; man bör då ej söka tvinga barnet att taga bröstet eller annan föda, utan i stället tid efter annan läska det med kylslaget vatten, teskedtals gifvet.

34. Får barnet utslag af blemmor, sår eller bölder på kroppen eller hufvudet (s. k. mjölkskorf), får barnafostrare, utan läkares föreskrift, hvarken gifva det något invärtes läkemedel eller smörja barnet med salfvor utan blott tvätta det med ljumt vatten eller, ännu bättre, med tunn hafresoppa samt i allmänhet sörja för den största möjliga renlighet och snygghet; genom sårens bestrykning med grädde, olja eller osaltadt smör hindrar man bäst klädernas fastklibbande vid desamma.

Bilaga.

Formulär till

Redogörelse

angående fosterbarnsvården

i kommun (stad) för år 19...

A) I *enskild bostad* vårdade fosterbarn:

Antal vid årets början anmälda	000
Tillkomna under året	00
	<hr/>
Summa	000

Affidna under året:

före fyllda 1 år	00
efter » » »	00
	<hr/>
Summa	00

Afgångna af annan anledning:

före fyllda 7 år	00
efter » » »	00
	<hr/>
Summa	00

Hela antalet under året afgångna 00

Antal vid årets slut vårdade:

under 1 år gamla	00
1—7 år gamla	000
	<hr/>
Summa	000

B) I *särskild anstalt* vårdade:

Antal vid årets början anmälda	000
Tillkomna under året	00
	Summa 000

Affidna under året:

före fyllda 1 år	00
efter » » »	00
	Summa 00

Afgångna af annan anledning:

före fyllda 7 år	00
efter » » »	00
	Summa 00

Hela antalet under året afgångna 00

Antal vid årets slut vårdade:

under 1 år gamla	00
1—7 år gamla	000
	Summa 000

C) *Hela antalet inom kommunen vårdade fosterbarn:*
vid redogörelseårets slut 000D) *Fosterlegans storlek* pr månad:

i enskild bostad: högst	-----	lägst	-----
i barnvårdsanstalt: högst	-----	lägst	-----

E) Hafva *förelägganden meddelats* enligt 7 § 1?

Huru många gånger? -----

Af hvilken anledning? -----

F) Hafva *föreligganden meddelats* enligt 7 § 2?

Huru många gånger? -----

Af hvilken anledning? -----

G) Hafva *försummelser beifratts* enligt 10 §?

Huru många gånger? -----

Af hvilken anledning? -----

H) Hafva *försummelser beifratts* enligt 11 §?

Huru många gånger? -----

Af hvilken anledning? -----

I) Finnes inom kommunen (staden) *särskild fosterbarnsnämnd*?

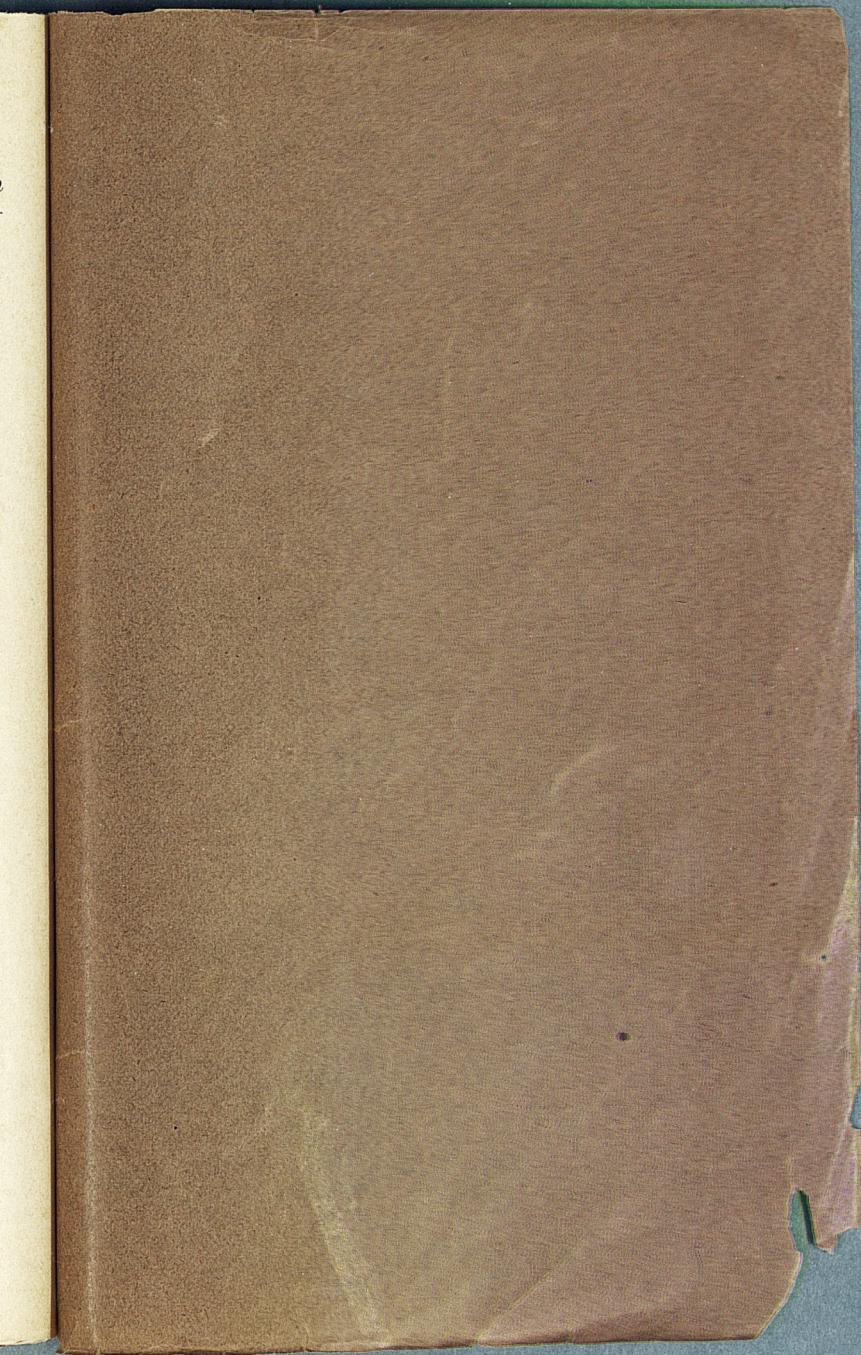
K) Äro *särskilda biträden* enligt 12 § förordnade och i så fall *huru många*?

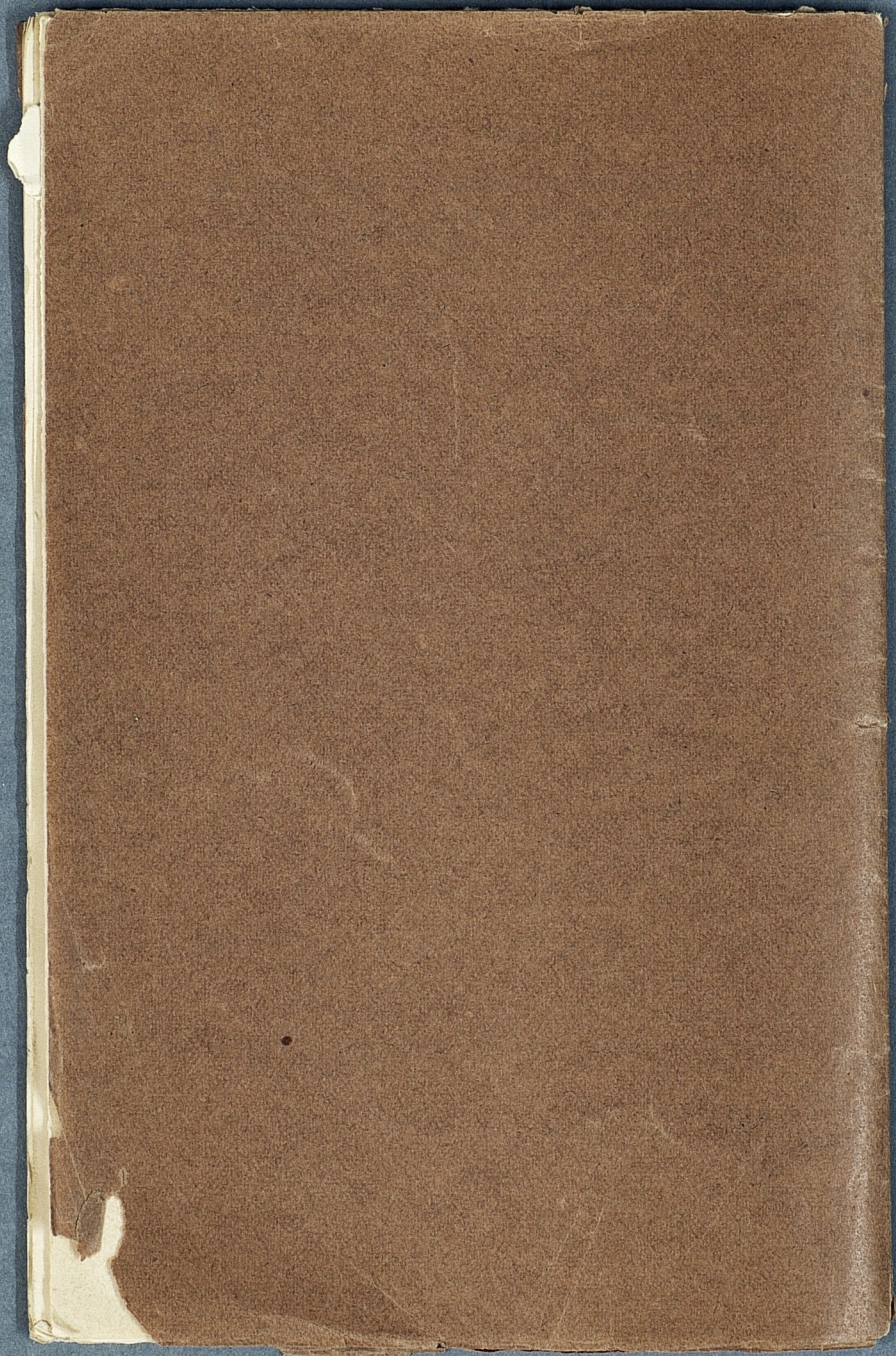
- L) Finnes inom kommunen (staden) *anstalt*, *hvarom*
i 18 § sägs och i sådant fall hvem är där an-
ställd såsom *läkare*?

N. N. den

N. N.

..... nämndens ordförande.

www.books2ebooks.eu